

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Sádechenyi-terem, a hídkaputól kimenet balra a 24. sz. alatti ház emeletében.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-ször 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).

Nyitási díj: cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimrendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m.

kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

július—szept.—decemberi folyamára.

Előfizetési ár:

Félévre 6 forint o. ért.
Évnegyedre 3 „ „ „
Egy órá 1 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János-hoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

A provisorium s folytatása.

V.

Pár nap mulva királyhagónnineni köztörvényhatóságaink szétbontják halotti lepleiket, melyekbe azok az önkényű kormányrendszerek által burkoltattak vala; a törvénytelen provisorium szemfedője lehull a tetszhalálra szibbasztott alkotmányos testületek arcáról, s az önkormányzati jog körébe viszalépve, a legelső garancia: a választási jog tetteles gyakorlatában rehabilitálni sietend-nek azon geniuszt, mely azoknak tulajdona, s mely eddig e téren elnémulásra volt kárhoztatva.

E geniusz nehéz próbáknak vala kitéve; de bizonyára meg nem törhetett a zord idők nyomása alatt, és bizonyára annak manifestatioja mindenütt hű lesz azon felfogáshoz, mit hazafiság s kifejezett politikai érettség sugall.

Oly iskolán mentünk keresztül s oly kitarással, hogy el nem vethetjük feladatunk célját most, midőn kedvezőbb helyzet, s kedvezőbb kilátások közt a passiv küzdelem teréről a cselekvés hatáskörébe lépni hivatásunk.

Bizalommal tehát önmagunk iránt, s bizalommal hazai felelős kormányunk irányában emelkedett hangulattal kell állanunk a megyeszervezések előestéjén, s ha van a mi gondot ad, — ne feledjük — az többé nem oly természetű, illetőleg nem a régi zord jelentőséggel áll előttünk, mert hiszen arra nézve gondjainkat eloszlatni a törvényhozás maga közeli kilátást nyújt, s felelős kormányunk addig is enyhíteni és javítani készségét nyilvánította, kimondván, hogy a tapasztalatokból merített figyelmeztető előterjesztések és javaslatok felterjesztését éppen elvárja (miniszteri rendelet 17. §).

Maga a kormány e szerint mintegy újmutatással szolgál, bizalmi viszonyra hív fel, s ezután a codificatio is ildomos hatást gyakorolni nincs kizárva a lehetőségek köréből.

Azonban mi — őszintén megvallva — különösen egy kérdésben még a „tapasztalatok” teréről teendő javaslatok szükségességének felmerülése előtt nemcsak óhajtanánk, hanem lehetségesnek is láttunk volna egy életbevágó módosítást.

Erdély magánjogi viszonyai az abszolutisztikus kormányrendszerek hálózataiba — elismerjük — oly módon vannak belebonyolítva, hogy ha az országgyűlés azokat onnan egyszerre kiragadni lehetetlennek tartá, s a rendszeres codificatio végrehajtására több időt számított, mint néhány hónapot, ezen alig lehet fenakadni, s az ellen az országgyűlés haloldala épp úgy nem tett kifogást, mint a majoritás, mely a miniszteriumot szabad rendelkezés jogával ruházta fel.

De fennmaradt volt azon reményünk, hogy az igazságügyminiszterium által már kidolgozott s megjavított alaki törvénykezés az országgyűlés elnapolása előtt a tárgyaláson átmenend, s mi királyhagónnineni is megmenekszünk legalább azon processualetől, melyet maguk az osztrák juristák is a legroszabbnak nyilvánítottak.

Mint tudjuk, maga az igazságügyminiszter óhajtatást fejezte ki, hogy az országgyűlés még néhány napig együtt maradván, döntson e kérdésben; a mi, fájdalom, nem történt meg, s a mi elég kár, mert e reformkérdés az egész királyságra nézve a legéletbevágóbbak egyike, maga a magyar proces-

suale is — ha szólni kell arról — csak annyi érdemmel bírván, hogy annál az osztrák — még rosszabb.

E tárgy elhalasztása miatt már most a Királyhagón ineni köztörvényhatóságok bíróságaira, az a sanyaru időtöltés vár, hogy júliustól szeptember végéig be kell gyakorolniok a német perrendtartást, octoberben pedig hozzá kell fogniok annak, a mit az igazságügyminiszter most dolgozott ki, s a mit akkor az országgyűlés valószínűleg elfogad.

Igen súlyos helyzet ez az erdélyi bíróságokra nézve, s még hozzá idő- és erővesztetetés.

A miniszterium igaz, hogy nem oka; de valjon nem áll-e hatalmában segíteni a dolgot?

Vegye igénybe a miniszterium azon felhatalmaztatást, melyet az országgyűlés részére megszavazott Erdély közigazgatási és igazságszolgáltatási szervezésére nézve, s e felhatalmaztatás alapján terjeszse ki a miniszterium által már kidolgozott alaki törvénykezést utasítás alakjában.

Ezzel új provisoriumot aligha alakít, mert e törvényjavaslatot az országgyűlés valószínűleg lényegtelen módosításokkal elfogadandja, hiszen azt az ország nagy tántuma igazságügyminisztere, s kitűnő jogtudóai szerkesztették, s ha lényegtelen változtatásokat tenne is rajta a törvényhozás, könnyebb lesz a módosításokat, mintsem az egészet újból tanulni és életbeléptetni.

A miniszteriumnak szabad kéz van adva, s e tekintetben bátran és üdvösen felhasználhatja azt.

Opportunitás szempontjából, úgy hisz-szük, senki se fogja megsirni az osztrák perrendtartás eldobását.

Törvényesség szempontjából pedig ki mondhatná, hogy nem törvényesebb az indennytással felruházott törvényes kormány (a kir. felelős miniszterium) által kiadandó processuale, mint az osztrák perrendtartás, mit császári pátensekkel parancsoltak ránk!?

Nem tudjuk vannak-e magasabb tekintetek, a melyeknél fogva a miniszterium az osztrák processualenak ez utoni kicserélését netalán a kényes kérdések sorába kénytelen sorozni.

Annai bizonyos, hogy ha e magas tekintetek tulszárnyalhatók, s ez intézkedés végrehajtható lenne: mi, Királyhagón ineni halandók, e gonosz emlékü Proceszordnung eltakarításáért hálát adnánk az egek urának s az igazságügyminiszter ö exejának.

Halmágyi Sándor.

Remélhetjük-e a telekkönyvek behozatalát?

III.

A hitellekkönyvek szerkezete:

Mintán a fennebbiekben láttuk a hitellekkönyvek célját, meggyőződhetünk azoknak szükségességére felől; nem leend fölösleges azoknak szerkesztése módjával, a mint azok túl a Királyhagón a közelebbi években behozattak, közelebből megismerkednünk.

A hitellekkönyvek betáblázási, vagy nyilvankönyveknek is nevezetnek, s szerkesztésüknek alapját képezik a helyszínelő bizottmányok által felvett telek-jegyzőkönyvek.

Túl a Királyhagón a cs. kir. igazságügyminiszterium által 1853. ápril 18-án kiadott nyitparancs következtében, és az abban meghatározott helyszínelési szabályok alapján kezdettek a telekkönyvek behozatni. Szomorú korszakra emlékeztet, az igaz, s páten által rendeltetett ugyan meg azoknak életbeléptetése, de a nagy magyar haza jelesebb tehetségei elismerték, hogy a telekkönyvek czélszerűségével versenyezhető intézmény, egyesekre úgy, mint testületekre, s az egész országra idesebben ható nyitparancs, az egész abszolut-rendszer ideje alatt — a kormány részéről — ki nem adatott, mint a telekkönyvek behozatala: s ez okból már 1861-ben a megyei hatóságok készséggel vették át a telekkönyvi intézményeket, s azoknak czélszerű tovább vezetéséről gondoskodtak, s ma már annyira összenőtt a magán- és közérdekekkel, hogy annak fentartása s tovább ápolása a felelős igazságügyminiszterium különös gondját képezi.

A telekkönyvi hatóság, a telekkönyvek behozatalakor a következőleg volt szervezve:

Az igazságügyminiszteriumnál volt egy te-

lekkönyvi miniszteri tanácsos: a főtörvény-széknél fel volt állítva a telekkönyvi igazgatóság, mely alatt állottak a főbiztosok, a megyékbe kiküldött helyszínelő bizottmányokkal. A főtörvényszék mellé rendelt telekkönyvi igazgatóságnak elnöke volt egyszersmind a főtörvényszéki elnök, és az igazságügyi miniszteriummal állott közvetlen érintkezésben. A főbiztosok a megyékben kiküldött s alájuk rendelt helyszínelő bizottmányokat folytonos körutazásaik alkalmával havonként kétszer megvizsgálták, oktatták, a kiadott utasítást értelmezték, a fenforgó kérés esetekben újabb utasításokat adtak, megvizsgálták a bizottmány által eszközölt eredményt, azokra megjegyzéseket megtették, s mindezen működéseikről rendes naplót vezetvén, tüzetes jelentéseiket felküldötték az igazgatóságnak, az igazgatóság, az igazságügyminiszteriumnak. Szükség esetében az igazgatóságtól érkezőleg eszközöltek, melyre, minden az igazgatóság alá tartozó főbiztosok meghívátván, a szükséges rendszabályok felett értekeztek. Az igazgatóság a felelősségére utalványozott átalányból, ellátta a bizottmányokat a szükséges író- és rajzpapírkészlettel, melyet azok, illető főbiztosok utján nyertek, úgy a szükséges nyomtatványokkal. Fizetésük napdíjból állott, melyeket a telekkönyvi hivatalnokok utólagosan vettek.

A helyszínelési eljárás a következő volt:

Mielőtt a helyszínelő bizottmány a telekkönyv szerkesztése végett valamely községben kiszállott, a birtokosságnak előre értesére adta kiszállása célját és idejét, mely elkövetkeztén, a birtokosságot újból egybegyűjtötte, értesítve adta a telekkönyvek célját, azoknak szerkesztése módját, és hogy minden birtokos érdekében fekszik, közremunkálni, hogy a telekkönyv lehető pontosággal szerkesztessék. Azután a bizottmány elkezdte a helyszínelést, a legelső számú háznál, hol, nyilvános tárgyalás utján, kinyomozta a tetteles birtokost, azután a földrésztlet helyi fekvése szerint lerajzolván, ugyanazonosságot megállította, és egy helyrajzi számmal megjelölt, a megállított birtokos részére nyitott telek-jegyzőkönyvbe vezette.

Ezen telek-jegyzőkönyvek képviselték ideiglenesen a tulajdonképpeni telekkönyvet, s ez okból azok úgy szerkesztettek, hogy azokból az A lapon, a birtokállapot és birtokos, a B lapon a tulajdonjognak netalán korlátozása: a C lapon, a birtokon fekvő terhek, tisztán ki-vehetők legyenek.

Egy helyszínelő bizottmány állott, a bizottmányt vezetőből, kinek némi törvényes ismeretekkel is kellett bírni, és a tollnokból, kinek lehetőleg jó, tiszta és olvasható írásának kellett lenni, s e mellett szükséges volt a bizottmány tagjainak rajzolni is tudni, hogy a szükséges vázrajzokat (skizze) elkészíthessék.

A földbirtok, az urbér és ősiség kötelékeiből kibontakozván, sok birtokviszony bonyolodott, s némely földbirtok, jogi tekintetben kétes volta miatt, másfelől a földbirtoknak éppen ezen szabálytalan és kétes állapota, a hitel emelésének szükségére indították a kormányt oly szabályok megalkotására, melyek az említett körülmények közt, a kitűzött cél elérésére legalkalmasabbaknak látszottak.

Meghatározottat tehát, hogy a helyszínelési jegyzőkönyvek szerkesztésénél:

1. A tetteles birtok vétessék alapul. A hasonlóból, a hasonlólévő nem tekintetvén tetteles birtokosnak, a jogi kérdések eldöntése a törvényszékeknek hagyatván fenn.

2. Hogy mind a birtokos, mind a birtok ugyanazonossága, helyszínelén tartandó nyilvános tárgyalás által alapítassék meg.

3. A birtoknak oly módóni felvétele, hogy az telekkönyvileg kezelhető legyen.

Ezen alapszabályok szerint történt felvétele az ingatlanoknak nevezetett helyszínelésnek, mely az evégre kiküldött bizottmányok által vitetett véghez, honnan ezek helyszínelő bizottmányoknak nevezetettek.

A hitellekkönyvi munkálatokat képezték:

1. a telek-jegyzőkönyvek,
2. vázrajzok (skizsek),
3. a birtokrészlet laistrom,
4. a névsorozat.

a) A telek-jegyzőkönyvek három lapra voltak felosztva. Az A lapon a birtokos vagy birtokosok neve, és a hányadrész volt kiemelve, a mint az a helyszínelési tárgyalásoknál megállítva volt. Például: az 1-ső számú háznál kiderült, hogy az a férj és hiteztársának közös tulajdona, azért a helyszínelő bizottmány által megnyitandó 1. számmal jelölt jegyzőkönyv A lapjára beíratott:

„Közös birtokosok:

1. Marosi Péter és nője
2. Homoki Katalin, egyenlő részekben.

Kiderültvén továbbá az, hogy ezen czimen a bevezetett birtokosok, több részletből álló urbéres telket bírnak, a jegyzőkönyv A lapja közepére, a birtoktest I római számmal megjelöltetvén, oda íratott „urbéri telek”, vagy nemesi birtok”, azután az első sorszám mellé íratott a belsőség helyrajzi száma, megnevezése a mivelségi ágának, például: házastelek kerttel, és a végére a fekvőség térmértéke, melyet az adó telekkönyv, vagy mérnöki felmérés után, de mindenesetre a birtokosoknak kellett kimutatni, mert a helyszínelő bizottmányoknak tiltva volt méregetni. A második sorszám mellé íródtok a birtokosok által ugyanazon jogcímen bíró, s a helyszínelés folytán kiderült birtokrészlet száma, mivelségi ága, a dűllő megnevezése és a részlet területe.

Ha a helyszínelés alkalmával egy oly részletre talált a bizottmány, mely például a férj egyedüli tulajdonát képezte, azon részletre nézve egy sorban következő számmal megjelölt jegyzőkönyv, még pedig a férj nevére nyitvatván, azon részlet, azon külön jegyzőkönyvbe vezetett be. Például:

„Egyedüli birtokos Marosi Péter (nője Homokai Katalin).“

Itt a házastárs nem mint közös birtokos íródt be, hanem csak azon czélból, hogy a birtokos azonsága kinttette legyen.

Az első telekkönyvi felvételnek azon jogi következtetése van, hogy Marosi Péternek csak ugy engedtetik meg a fenn jelzett birtok eladása, ha az eladási szerződésben nője Homokai Katalin is, mint közös birtokos aláírta, vagy csak ugy érezheti kikölcsönözött pénzt a bitelező biztosítva, ha a betáblázásba mindkét házastárs beleegyeznek. A hol azonban a tulajdonjog hányad része, mint itt is, kinttette van, megengedetik az egyik birtokosnak is saját részét megterhelhetni, a nélkül azonban, hogy az által a másik fél tulajdonjoga megterhelődnék.

Bővebb felvilágosítás tekintetéből idézzünk még egy példát? A helyszínelési tárgyalás alkalmával kiderültvén, hogy a nemzeti birtokot a férj, első nejevel, kitől gyermekei maradtak, együtt szerezte, a jegyzőkönyv ekként szerkesztendő:

Közös birtokosok:

1. Marosi Péter (nője Homokai Katalin) felerészben, továbbá elhalt első nejeitől Berki Katalintól maradt gyermekei.
2. Marosi István, kiskoru, egyenlő részben.
3. Marosi Ilona, kiskoru, egyenlő részben.

Ezen bejegyzésnek azon jogi hatálya van, hogy az apa kiskoru gyermekeinek vagyona felett nem rendelkezhetik gyámi hatóság beleegyezése nélkül, s a második házasságból származható gyermekekkel szemben, az ekként bejegyzett kiskorúak tulajdonjoga biztosítottak.

Ha a birtok egyetlen részletből áll, vagy ha többből is, de melyek nem egy birtoktestnek elkülöníthetlen alkotórészei, akkor a birtoktest + jeggyel jelletetik. Például:

1. 50 (Helyr. szám) ház kerttel 800 □ öl.
2. 102 szőlő a nagy hegyben 400 □ öl.

Mindezen bejegyzések az A lapra írduak, a birtokos és birtokállapot megalkotása végett.

A C lapra a birtokon fekvő terhek vétetnek fel. A helyszínelő bizottmányoknak csak a női hozományokat, örökségi részeket, vagy kikötvényeket van jogában a helyszínelés alkalmával a C lapra bevezetni, a többi minden névvel nevezendő terhek bekebelezése az illetékes telekkönyvi hatóságnak van fenntartva.

b) A vázrajzok állanak a helyszínelés alkalmával, a tárgyalás után, a bizottmány által lerajzolt birtokrészletek alakjából, melybe a helyrajzi szám beíratott és a világtájak szerinti szomszéd földrésztletek kiemeltettek, a vázrajzot jelölő helyrajzi szám már előlegesen a birtokos jegyzőkönyvébe lévő bevezetve. Ezen vázrajz készítésére segédeszközl szolgál az északú (compas), mely egy vizirányba helyezett asztalkára fektetett fehér lapra tetetvén, az északot megjelöli, melynek irányában az észak déli vonal kibuzatik, mely minden lerajzolandó földrésztletnél a helyszínelő hivatalnok tájékozásul kell hogy szolgáljon, hogy a birtokrészlet ugyanazonossága meghatározása végett kinttetteti lehessen a részlet keleti, déli stb. szomszédait.

A mely községekben mérnöki felmérés történt, vagy a tagosítás kereszttől van vire, ott a vázrajzokkal, illetőleg a birtok azonsága meghatározásával könnyen halad a helyszínelő bizottmány, s éppen azon okból volna szükséges, ha e helyszínelést a tagosítás előzné meg, mert csak így lehet remélni, hogy a nem mindig szakavatott bizottmány pontos és correct telekkönyvet szerkeszt.

A hol a tagosítás még kereszttőlvezetve nincsen, ott a földhírtokos kötelessége szigorúan feltűgyelni, hogy a vázrajzok a természethez hiven, ha nem is mérnöki pontossággal, szerkesztessenek, mely czélt a helyszínelő tartandó próbavizsgálat után érhet el.

c) A birtokrészletek laistroma áll a helyszínelés alkalmával, helyrajzi fekvésük szerint fölfedezett és számmal jelelt földrészeket összes laistromból úgy szerkesztve, hogy az első rovatba nagy, kitűnő számokkal íródik a birtokrészlet helyrajzi száma, a mely már azelőtt a birtokos jegyzőkönyvébe és vázrajzába beíratott; a második rovatba beíratik azon jegyzőkönyv száma, melybe az illető részlet bevezetve van, a következő négy rovatba a négy világtájak szerinti szomszédok. De ezeket mind kitölteni feleslegesnek találtatt, a vázlatban elegendő ki levén emelve a kérdés alatti birtokrészlet szomszédai.

A részlet-laistrom czélja: könnyen végire járni, hogy a vázlatban előforduló valamely földrészlet ki birtokában van, a telekkönyvek kezelésére nagy könnyebbséggel van s azoknak kiegészítő részét képezi.

d) A névsorozat, a birtokosok névsorát betűrendben tünteti elő, azon jegyzőkönyv számával, a melyben birtoka feltalálható s a telekkönyvek gyors kezelésére elkerülhetetlenül szükséges.

A helyszínelési munkálatok e szerint befejeztetvén, a bizottmány az összes bíróságot összehívja, mindenkinek felolvassa a vele tartott tárgyalások nyomán felvett telekjegyzőkönyvet, birtokállapotát és hogy az helyesen vétetett fel, azt a birtokos aláírásával bizonyítja. Ezen eljárás nevezetűk hiteltelenségnek. Ha a birtokos személyesen meg nem jelenhet, jogérvényesen felhatalmazhat más maga helyett a birtokbevallásra és hiteltelésre, csak hogy akkor a felhatalmazás a jegyzőkönyvhez csatolandó. Gyakran megtörtént, hogy valamely korlátozott felfogású birtokos az aláírást megtagadja, vagy nem jelenik meg, akkor joga van a bizottmánynak helyette képviselőt nevezni ki s az által hiteltelteti a jegyzőkönyvet. A vázrajzot aláírja a bizottmányvezető és a községi előjáróság, úgy a részletlaistromot is azon bizonyítással, hogy a birtokosok a helyszínelésre mindig meghívtattak.

A hiteltelésnek e szerint vége levén, a telekkönyvi munkálatok eredményeként a földbirtokosokra hátrahagyatás, az eredeti példány a földbirtokoshoz beküldetik felülvizsgálat végett, mi megtörténvén s egy megyét illetőleg a telekkönyvek a fennírtak szerint bevezetvén — következik:

Mártonffy Ignác.

A katolikusok törvényes autonómiaja érdekében.

(Folytatás.)

I. Az erdélyi rom. kath. státus autonómiajának, gyűlései szerkezetének és hatáskörének történelmi leírása.

A keresztény kath. anyaszentegyház legelső bölcsőjénél akadunk annak nyomára, hogy a világi hívek az egyházi ügyek intézésébe befolytak; a „Corpus iuris canonici” azt mondja: „praesbyteri res negotia ecclesiae tangentes cum fidelibus suis pertractant.”

A magyar anyaszentegyházba is átjött ezen elv, mert szent Istvántól kezdve annak mindenütt nyomára találtunk. Kálmán király I. törvénykönyve 2-dik fejezetében mondja: „In festivitate Apostolorum Philippi et Jacobi et in octavis Michaelis synodus in unoquoque episcopatu celebrari constituimus, in quo tam comes quam comites, et aliorum magistratum dignitates et potestates ad suum episcopum convenient.”

Ulászló III. Decr. 68. articulusa azt mutatja, hogy a püspökök, praelatusok tartoztak synodusokat tartani és az abbani megjelenéstől senki magát ki nem válthatta.

Az 1559-ki 41. t. czikk a synodusok tartását rendeli, melyek generalis és particularis synodusok voltak.

A separatio után az 1534., 1572., 1573. és 1559-ik évi törvényekből látjuk, hogy a négy bevett vallás Erdélyben megállapítván, törvény által lett biztosítva, hogy mindenik vallás a maga egyházi és iskolai ügyeit pertractálhassa; in minoribus, t. i. az egyházi rendet illető ügyekben a papok hozhattak conclusumokat, de azokat is csak a generalis gyűlés befolyásával érvényesíthették; a hallgatós, a patronusok és külső rendek a papokkal együtt generalis gyűléseket tarthattak, constitutiokat hozhattak. Az approb. const. I. R. 1. tit. 3-dik articulusában van letéve az egyházi képviselők alapja Erdélyben.

Ezen jogot az erdélyi katolikusok folytonosan gyakorolták is, kath. státus-gyűlést tartván, és minden kétségen felül áll, hogy a híveknek az ezen gyűlésekben kölcsönös érintkezésből, valamint az egyházi és iskolai ügyek tárgyalásából eredt érde-

keltsege és buzgósa tartotta fenn Erdélyben a kath. egyházat azon időben, midőn a katolikusok a vallási jogegyenlőséget biztosító törvények dacára elnyomattak, püspöktük nem volt, a vicarius gyakran szűk korlátok közé szorítva, csakis a világiak tartották fenn a vallást és annak institutiót, azok tartották fenn a papok és hívek közt a disciplinát, ezek védtek országgyűléseken és azokon kívül a vallást, a kath. anyaszentegyház fenmaradását, és ily uton a világiak a papokkal együtt a hívek erkölcsiségét eszközölték.

Ilyen gyűléseket tartott a kath. státus 1668. november 6-án Maroszáéken, Kőszvényesen, pater Philip Tamás plébános elnökléte alatt.

1669. május 23-án Csik-Somlyón, pater Domokos Kasimir elnökléte alatt.

1695. március 5-én Kolozsvárt, melyben egybeszedték a státus sérelmeit.

1697. július 4-én Csik-Somlyón, Illyés András püspök elnökléte alatt, a hol törvények hozattak de vicario, de parochis, de licentiat, de iudicibus ecclesiarum et aliis.

1710. szeptember 21-én Csik-Somlyón, Antalffy János általános püspöki helynök elnökléte alatt, a főtisztek, megyebírák, táblabírák és más világi méltóságok jelenlétében.

1716-ban Nagy-Szebenben.

1717. április 9-én Csik-Somlyón, Mártonfi György erdélyi püspök, Demeter György, püspöki helynök, a k. fehérvári káptalan, a fő- és alesperesek, a székiely székek követei, az egyházak kegyurai, a megyebírák és egyháziak jelenlétében.

1721. január 26-án Kőszvényesen a vicarius elnökléte alatt több törvények hozattak.

1739-ben Nagy-Szebenben a főkörmányzó elnökléte alatt.

1740-ben Medgyesén, hol jelen voltak a kir. főkörmányszék kath. tagjai, a kir. táblai ülnökök és az országgyűlési kir. hivatalosok; ezen gyűlésben a megírt püspöki szék betöltésére hármaskijelölést teszen az erdélyi katolikus státus.

1740-ben a főkörmányzó lakásán több világi főúr jelenlétében gyűlés tartatik.

1747-ben ugyancsak a főkörmányzónál a kath. consiliariusok, mánások, praelatusok és nemesek jelenlétében.

1750- és 1751-ben hasonló gyűlések tartattak.

1760-ban újból kath. státus-gyűlés tartatik, s a megírt püspöki székre hármaskijelölés tétetik.

1767-ben felállítatik a kath. commissio, elejénte csak a lusitanicus fundus kezelésére, és a mellett a kath. státus is időnkint egybegyűlt, de később 1772-ben az összes alapítványok kezelése és 1775-ben az iskolai és egyházi ügyek elintézése is egyáltalában a kath. commissióra bízván, a kath. státus gyűlései mind gyérebben tartattak meg; az erdélyi püspökök azonban az országgyűlések ideje alatt csaknem mindig összehívták a kath. státus-gyűlést, melyek közül nevezetesebbek az 1791-ki és újabb időben az 1848-ki.

Az ezen státus-gyűlésekről vezetett jegyzőkönyvek és irományok mutatják, hogy a kath. státus-gyűlésének rendes tagjai voltak:

- a) az erdélyi püspök,
- b) a kir. főkörmányszék, kir. kincstári tanács s a kir. tábla kath. tagjai,
- c) az országgyűlési kath. regalisták,
- d) a kath. főtisztek, főispánok és ítélőmesterek,
- e) a gyulafehérvári székesegyházi káptalan tagjai,
- f) az esperesek és alesperesek,
- g) az erdélyi szerzetesházak főnökei.

Ezen gyűlések hatásköréhez tartozott, az 1767. évet megelőzőleg, a megírt püspöki szék betöltése végett az uralkodó Felséghez felterjesztetni szokott hármaskijelölés, az egyházak-, iskolák-, nevelés- és agházakra, továbbá a vallásos alapítványokra való felügyelet, és egyházi és iskolai alapok kezelése; 1767 után egész mostanig a kath. státus-gyűlések tulajdonképeni teendőjét a kath. commissio vette át; és ezen commissio, magát a kath. státus repraesentansul tekintve, ennek hatáskörét is igénybevette; jelesen 1827-ben, midőn B. Szepessy Ignác püspöknek a pécsi püspökségre történt áthelyeztetése alkalmával a megírt erdélyi püspöki székre néhai Kovács Miklós ő exelja — a hármaskijelölés bekérése nélkül — kinevezetett, egy alázatos felíratban megkérte ő Felségét, hogy jövőre azon régi szokást megtartani kegyeskedjék, mely szerint a megírt püspöki székre a kath. státustól hármaskijelölés kéretett be. A kath. státus tulajdonképi hatáskörétől a fentebbiek szerint megfosztatván, ezután gyűlései inkább csak a gravaminális téren forogtak; a kath. státus autonómiaját aláásó intézkedések megszüntetését és az autonómiajának a törvény értelmében helyreállítását kérelmezték. 1791-ben az országgyűlés, a kath. státus kérelmezése folytán, ennek ügyét felkarolva, egy törvényjavaslatot terjesztett a felség elé megerősítés végett, melyben az említett kath. státus a törvény értelmében őt megillető jogaiba visszaállítani határozottatott; ő Felsége azonban ezen törvényjavaslatra nem adta meg a legfelsőbb megerősítést azért, mivel — mint az 1792. május 26-án kelt kir. leirathat mondja — a kath. státus autonómiaja törvény által különben is biztosítva levén, új törvényre szükség nincs, és „admis-

sum ut catholici etiam negotia sua scholastica, ecclesiastica et fundationalia, exceptis iis, quae directe episcopo reservata sunt, tractent.”

Ezen legfelsőbb királyi ígéret dacára is minden a régi állásban maradt. Elkövetkezett az 1848. év, midőn a világrendítők politikai események hatása Erdélyre is kiterjedvén, az akkori nagydímet püspök, Kovács Miklós ő exelja, átlátva, hogy a megváltozott kormányrendszer folytán, a kormány — mondhatni — specíficus kath. minősége és jelleme megszűnend, és így a kath. ügyeket a kormány kezelése és rendelkezése alatt hagyni nem lehet, valamint azt is, hogy az egyházi és iskolai ügy a hívek érdekeltsége nélkül hanyatlásnak indul, ezen érdekeltséget pedig csakis a testületi szellem felkeltése és fenntartása által lehet előremteni, 1848. augusztus hava utolsó napjaira általános katolikus státus-gyűlést hívott egybe, mely az ő elnökléte alatt egybegyűlvén, az ő beleegyezése s hozzájárulásával elhatározta, hogy a hazai törvények alapján, valamint az ezekre utaló 1792. május 26-ki kir. leirathat fogva, fenálló jogával élve, az erdélyi kath. egyházi és iskolai ügyek kezelését és az ezek feletti intézkedést kezébe veszi, és e végre magát tökéletesen szervező is, meghatározván a következőket:

1. Rom. kath. státus-gyűlés minden évben tartassék; rendes tartási időül az iskolai nyári szünetű tűzvetés ki.

2. A vegyes státus-gyűlést összehívja az erdélyi kath. megyés püspök, mint ezen gyűlésnek természetes elnöke, kire a gyűlési hely kitűzése is bízatik, ki ha az összehívást megtenni elmulasztaná, a gyűlés összehívási jog a kath. commissio helyébe lépendő vegyes státus-bizottmányra ruháztatik át, mely a gyűlés helyét s napját szótöbbséggel határozza el; püspöki széktársaság esetében vegyes státus-gyűlést a káptalani helyettes hív össze, mint kire a széktársaság alatt a püspöki joghatóság száll. ki ha a gyűlést a kitűzött időben összehívni elmulasztaná, ezen jogot a lelépendő kath. commissiot felváltó vegyes bizottmány gyakorolandja. A gyűlést hirdető püspöki vagy káptalani helyettesi körlevél — melyben a tanácskozás főbb pontjai kiemelendők — hat héttel a meghatározott idő előtt kibocsátandó, sőt a gyűlés ideje előre hírlapilag is tudatandó.

E gyűlés természetes elnöke a püspök; alelnökök minden egyes gyűlésre a világi rendből a gyűlés választ, jegyzőt és pedig egyiket, a felterjesztések írására az egyházi, a másikat, a jegyzőkönyv vitelére, a világi rendből a vegyes egyházi gyűlés választ.

3. Tagjai a vegyes egyházi gyűlésnek:
- a) a püspök, mint természetes elnök,
 - b) a káptalan s a püspöki szék minden tagja,
 - c) apátok s prépostok,
 - d) esperesek s ezek jelen nem lehetőségében a ker. jegyzők,
 - e) minden esperesi kerületből egy egyházi képviselő,
 - f) a kolozsvári főtanodák papi, a gyulafehérvári püspöki főtanodának pedig minden tanárai,
 - g) minden középtanodából egy képviselő,
 - h) minden r. kath. növelők igazgatói,
 - i) az erdélyi szerzetesrendek főnökei,
 - k) a püspökmegyei hivatal egyházi tagjai.

A világi rendből:

- a) a vegyes státus-bizottmány minden tagjai,
- b) közaladalmi rom. kath. oly főbb tisztviselők s a főbb törvényszékek tagjai, kik az erdélyi püspöki megyéhez tartoznak,
- c) kath. főispánok és főbb tisztek,
- d) az eddigi sz. kir. városok, u. m. Kolozsvár, M. Várárhely, Szamos-Ujvár, Erzsébetváros főbírái,
- e) minden esperesi kerületből két világi képviselő,
- f) a kolozsvári főtanoda kath. világi tanárai,
- g) egyes világi kegyurak, ideszámítva azokat is, kik kápolnát és papot tartanak,
- h) a több, mint ötezer rom. kath. lakost számláló városok s helyörségekből egy-egy képviselő, kivéven Kolozsvárt, mely három képviselőt küld.

4. Az esperesi kerületből küldendő világi képviselő következőleg választandó: a kerületi plébániák választási joggal bíró hívei, mihelyt a vegyes egyházi gyűlés ideje kihirdettetett, azonnal egybegyűlnek s maguk közül egy képviselőt választanak. A kerületenkint megválasztatott képviselők az esperes által kitűzendő napon az espereskerületi gyűlésre megjelenvén, választják azon két világi képviselőt, kik a kerület világi katolikusait képviselendők. A ker. papi képviselőt a ker. pap-ság ugyancsak az espereskerületi széken választandja.

5. Tárgya a vegyes egyházi gyűlésnek az approb. I. R. I. tit. 3. articulusában s az 1792. május 26. kelt kir. leirat 45-dik pontjának szavai szerint: „admissum ut catholici etiam negotia sua scholastica, fundationalia et ecclesiastica, exceptis iis, quae directe episcopo reservata sunt, tractent”; mindazon iskolai, alapítványi s egyházi ügyek, melyek különben a püspöki joghatósághoz nem tartoznak; szóval mindazon tárgyak, melyek a római kath. státus érdekében vannak.

A kath. commissio által addig rendesen végzett administratív teendőkre nézve pedig abban

állapodott meg ezen státus-gyűlés, hogy az akkori kath. commissio helyett a világi és egyházi személyekből hason számmal 24 egyén választassék a státus-gyűlés által, mely bizottmány — státus-egyházi-bizottmány név alatt — bivatva legyen a kath. commissiotól a rom. katolikusok mindennemű alapítványait, ügyeit átvenni és kezelni. Ezen vegyes bizottmány elnöke legyen a püspök és akadályoztatása esetében a jelenlevő világi katolikusok közül a legfőbb méltóságú. E bizottmány határozatainak érvényesítésére 13 tag jelenléte szükséges.

A kath. státus-gyűlés ezen határozatait és megállapodásait Kovács Miklós erdélyi püspök, mint elnök, gróf Kemény József, mint világi alelnök, András Antal egyházi és Vinkler Ferenc világi jegyzők aláírása mellett, 1848. augusztus 31-én, 54-848. sz. a. szervezését illetőleg tudomásvétel végett, az egyházi és iskolai vagyon átvételét illetőleg pedig megerősítés és a teljesítendő teljesítése végett Magyarország akkori nádorának és kir. helytartójának, valamint az összes miniszteriumnak felterjesztette, kijelentvén, hogy ezen határozatokat nem valláskülönböztetés miatt, hanem jogos szabadsága és a kor kívánalmai értelmében hozta; mert az erdélyi kath. státus kül- és bel-egyházi ügyeinek hanyatlását küzönnyel nem személtetheti, s ezért vallás-, jogegyenlőség- s szabadságszűltte kötelességének tartja a kor kívánalmai értelmében a felekezete érdekei- és szűkségeihez képest s jogos szabadsága szerent vallási s iskolai ügyeit rendezni.

Ezen felterjesztésre a közbejött politikai zavarok miatt a magyar kormány választ nem adott, és így az 1848. augusztusi státus-gyűlés határozatai teljesedésbe nem mentek; de érvényesen fenállanak a szervezést illető határozványok, miután azokat a státus-gyűlés megállapította, püspök ő exelja elfogadta s aláírásával megerősítette.

Nem volna tehát egyéb hátra, minthogy a megállapított alapelvek értelmébeni státus-gyűlés mielőbb egybehívassék, hogy a státus-gyűlési szerkezetben a közbejött 17 év lefolyta alatt netalán szükségessé vált változtatások és módosítások megtéssenek, az ügykezelési rend szabályoztassék és végre egy alázatos felírat intézessék ő Felségéhez, hogy a státus-gyűlés hatáskörébe tartozó egyházi és iskolai ügyeket, valamint az idetartozó alapítványokat és alapokat az ingó és ingatlan vagyonnal együtt, a kath. státus kezelése alá átadni kegyeskedjék. (Folytatjuk.)

Hivatalos közlemények.

(A „Budapesti Közlöny” ntán.)

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán zelysteyi Wlad Alajost és törvényes utódait nemességük további használatában megerősítvén, családi cimertüknek a bemutatott minta szerinti megváltoztatását ezennel megengedem.

Kelt Luxemburgban, 1867. évi jun. 26.

Ferencz József, s. k.

Gr. Festetics György, s. k.

Magyar igazságügyminiszterem előterjesztése folytán Szijjártó Zsigmond m. kir. váltótörvény-széki fogalmazónak ugyanazon váltótörvény-széki tanács-jegyzői címet és rangot adományozom.

Ferencz József, s. k.

Horváth Boldizsár, s. k.

Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar miniszterem előterjesztése folytán, a vezetésére bizott miniszteriumhoz Kozma Ferenczet titkárra nevezem ki.

Kelt Regensburgban, 1867. június 29-én.

Ferencz József, s. k.

Gorove István, s. k.

földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter.

Levelezés.

Bukarest, jun. 20-án 1867. — A „Romanul” tegnapi számában a magyar király ő Felsége koronázatása felől így elmélkedik:

„Magyarország királyának koronázása közepkori pompával bajatott végre. Azonban bennünket nem érdekelnek sem a pompa, sem a veresnadrágos heroldok, sem ama világ négy tájéka felé tett vágások. Minket az érdekel, hogy azon szertartáson 11 zászlót vittek, azon országok zászlóit, melyek Szent István koronájához tartoznak, u. m. Magyarország, Erdély, Bosnia, Szerbia, Horvátország, Galiczia, Rumania Romania (veres és sárga), Szlavonia, Dalmátia és Lodomeria lobogói. Mit keres Kárpátokon inneni Romania *) lobogója Magyarhon királyának megkoronázási napelyén? A Kárpátokon túli és inneni románok soha sem adtak volna az osztrák császári ház iránt legkisebb elégedetlenséget? Hogyan fogadhatta el tehát Magyarhon király, hogy a szabad Románia is az ő koronázásán a magyar birodalom kiegészítő részeként figuráljon? Mit csinálnak nálunk ama nagy eszmék, melyek a haza légkörét megrázkódtatják, midőn ilyesmit látnak? **) Nem kérjük, hogy törvénytelen dolgokat kövessenek el, de midőn a

*) A „Romanul” Erdélyt kárpátoktól Romániának szokta nevezni.

**) Czélzás egy idevaló lapnak, az ifjak lapjának egy czíra frázisára neve „Perseverancia.” 1867. április 1.

Kárpátokon túli románok szenvednek (?), midőn lógóknak a magyar király koronázásán figurál, mégis bámulunk kell, hogy a mi bojárjaink, kereskedőink, szóval mindnyáján fel nem szólalnak elnyomott (??) testvéreink érdekében és nem segítik őket, mint ők tévék a testi éhség alkalmával, lelki éhségükben, nem küldenek nekik segítyt, hogy jogaikat az európai sajtóban védhessék, hogy iskolákat nyithassanak, lapokat adhassanak ki s több efféle. Nem akarunk felkelést, de ha a magyaroknak joguk van, hogy hazánk lógóját királyuk koronázásán mutogassák, nekünk is van jogunk, sőt kötelesség is vagyunk segíteni testvéreinket, hogy a legalis téren küzdhessenek jogaik elismerése érdekében. Felhívjuk az ifjúságnak ezen nemzeti ügy iránti figyelmét minden tekintetben."

Sajnos, hogy e lap naponta mindig keserűbb hangon ingerli olvasóit nemzettünk ellen. Ha sokáig folytatja, nem a Bach és Schmerling korában, de gr. Andrássy miniszterelnöksége idejében fogják éreztetni velünk itt, hogy külföldön lakunk. Az idegenek: németek, magyarok, zsidók iránti gyűlölet naponta növekedik Romániában. S ezt egy szabadelvű kormány alatt kell észlelnünk és kimondanunk a világ előtt. Az idegenek ismerik kényes helyzetüket, s gondosan elkerülnék minden alkalmat, melylyel utójukban állnának és ezen szabadelvű (?) lap nem szűnik meg igaztani a kedélyeket főleg a magyar nemzet ellen. Ha még sokáig így folytatja, a mit elkezdett, nem a kolozsvári románokon, hanem rajtuk itteni magyarokon fog betelni, hogy nem fogunk kimenni házaikból, a nélkül, hogy ne insultálassunk őrön átellen. A román nemzet jobbfelé vendégkeretű, a nép békés, csendes kedélyű, de ha folyvást azt olvassa, hogy a magyarok a "kárpátoköntúli Romániát" ismét kezükre kerítették, testvéreiket "elnyomják", nyelvüket kiirtják stb., mi természetesebb mint az, hogy a közép azokon ünti boszuját, a kiket legelőt talál. Ezért sajnosan jelzem, hogy: ha a "Gazetta" et comp. levelezői nem mérséklék magukat, hanem továbbra is olyan leveleket küldenek a "Romanul"-nak "kárpátoköntúli Romániából", ennek legelőbb is mi bukaresti magyarok fogjuk kárát vallani, mert ismétlem, az itteni románok már is igen-igen fel vannak ingerelve minden ellen, a mi magyar.

Ugyancsak a "R."-ban olvasom: "Tolvajok, mindenféle tolvajok bántalmazták hazánkat", így szól a "Perseverancia". A kormány szigorúan kell, hogy fellépjen e tolvajok ellen. Helyes. De hát a tolvajokat illetőleg mit tesznek a birtokosok, haszonbérlok, öreges és ifjak. Miért nem néznek ők magok körül, és miért nem jelentik fel a kormánynak. Ismét mai számában: "A tolvajlás nálunk a levegőben van", mondá egy anya 1857-ben, örökdjünk azért a vétkek felett stb. r. l.

Bukarest, június 21. 1867. — Tegnap levelemben említett gyűlölet és ellentét, magyarok elleni boszus igazítás bebizonyítására ime egy újabb vezércikk a "Reforma" tegnapi számából. "Románia gyászba öltözött, vére felháborodott, méltósága fellázad, midőn a Kárpátokon túli román lapokon megpillantotta a magyar czimert. Hogyan? A román nem bírta meghódítani hatalmas kormányok és államok, nem bírta meghódítani Észak-Kolozsra és a félhold hadai, s most alávetendé-e magát egy mult és jövő nélküli gyűlévész népnek, melynek nincs legkisebb életrelvalósága, legkisebb élni való esze, csupán elzárkózottsága és vad kevélysége, némely tulzott és neveléses követele, melynek nincs más, mint képzelt és ábrándos alapja. Ha egy úrnak vagyunk szolgálói, ezt értjük; de az úr szolgálói szolgálának lenni, ezt nem értjük, s mint románok sohasem is fogjuk eltérni. Ha egy birodalom karddal elfoglal és meghódít, ezt értjük; de odadobálni nászajándokul a császári királyi szolgálóknak, ez hasonlít azon hüberti szokásokhoz, midőn a népeknek odaadták nöhozományul, rabokul egy mágnásnak, egy állítólagos nemesnek, mikint vannak isteni jogokat követelő nemzetek. Ezekre a mi román lelkünk, nemzeti méltóságunk és büszkeségünk fellázad és fel fog mindig lázadni, valahányszor látni fogjuk a románok jogait, más idők képtelen követeléseinek feláldozni. Látni fogjuk, hogy hol fog végződni ez uttal is ez a magyar királyi komédia. De hiszszük, hogy nem fog egészségükre valóni azoknak, a kik teremtettek, s hogy nem sokára véres drámává fog változni ez a komédia. Mert azok, a mik ama híres koronázás alkalmával történtek, s melyekről Kárpátokon túli lapjaink és levelezőink tudósítanak, távol állnak attól, hogy hosszú békét és testvérteliséget igérjenek. Azonban nem félhetünk, hogy ama katasztrófa, melyet sejtünk s a mely óriási lépésekkel közeledik, be ne törje azoknak fejét, a kik előidézték, egyedül ők levén felelősek Isten és emberek előtt, mindazon iszonyu következményekről és bajokról, melyek az osztrák házat érendik, melyet a román karok annyiszor megmen-tettek, s mely ma el van gyengítve ama romboló, szörnyű dualismus miatt, a mely a bécsi politikát vezette és az osztrák diplomaták fejében uralgott.

Ausztria hálatlanságát fizette meg a románoknak érette bozott áldozataikat. Azonban a Kárpátokon túli románok nemzetségek szerelme által lelkesülten az osztrák központi kormány által legézve, semmi áldozatot sem fognak kimélni elidegeníthetlen jogaik védelmére, melyekkel éppen ők

lettek volna kötelességek védeni saját conserválásuk érdekében.

Tisztelet azért nektek, Kárpátokon túli testvérek, kik annyi buzgalommal tudtok küzdeni jogaitokért s azt méltósággal és hazafissággal védelmezni! Előre tehát Trájan nemes fia, mert Isten és a jövő veletek van s a ti elnyomóitok porba hullandának a hős románissal szemben, mely titeket föllelkesített. Úgy van: Attila átkozott magának zsarnoksága porba fog hullni a jog hatalma alatt minden papjaival és testőreivel egyetemben, mint porba omlott a pogányság a császárok hatalmával együtt a kereszténység s a világ megváltozának isteni hatalmától. Az igazó és barbár magyarázmos le fog győzteni, a civilizáló románizmus ellenben diadalmaskodni fog örök időkre."

Hogy ilyen vér- és dühtől tajtékoz vezércikk-ek után minő sors várakozik itt reánk, ha kormányunk nem fog felszólalni, ezt mindenki elképzelheti odahaza. *) r. l.

Budán, jun. 27. 1867. — (Közlemény a „budapesti tanáregylet" június 22-ki üléséből.)

Nem lehettem ugyan ez ülésben személyesen jelen; azonban közleményem megbízható, hiteles értesítésen alapszik.

Sajnálom, hogy éppen azon ülésből kellett kimaradnom, melyen egy, általam, e becses lapok hasábjain, már régen kifejezett óhajtasom teljesülése felé az első lépés tétetett.

Ugyanis Szamosi János tr. indítványára elhatározottak, hogy az egyet igazgató választmányja dolgozzon ki egy alapszabály-tervezetet a létesülendő „országos tanáregylet" számára.

Meg van tehát adva az első lökés. Csak ez kellett; a dolog már magától fog tovább haladni, fejlődni. A mi napjaink kedvezők az egyesüléseknek; számos egyetek alakultak szemünk előtt, mintegy varázslásra: lehetetlen, hogy a czélba vett egyesület is az országban buzgó támogatásra ne találjon.

Egy más tárgya az ülésnek volt a memorandum-készítő bizottság teljes munkálatainak felolvasása.

Ezen munkálattól eddigelé még csak a közep-tanodák tantervezetere vonatkozó rész volt a gyűlés elé hozva, mely, mint tudjuk, részletes megvitatás is ment keresztül. A teljes munkát kiterjed ezenkívül:

- a közep-tanodai rendtartás és fegyelemre;
- a tanoda-épületekre, s ezek felszerelésére;
- a tanárképzés és tanárvizsgálatra; végre
- a tanárok fizetésére és jogi helyzetére.

Ezen emlékirat f. hó 30-kán az egyet elnöke által a közoktatásiügyi miniszternek át fog adatni. Demeter Ferencz.

AUSZTRIA.

Bécs, jul. 4. B. Wydenbruck washingtoni osztrák követnek B. Beusthoz intézett távirata szerint, mely jul. 3-kán 11 órakor éjjel adott fel, Seward a matamorasi consultó Vera-Cruzból értesítést vett, mely a mexikói császár kivégeztetését kétségtelenné teszi.

Az alkotmány-bizottság mai ülésének tárgyát a miniszteri felelősségről szóló törvényjavaslat képezte. Demel indítványára az 1. szikkely elé következő új cikkely fogadtatott el: „a császár minden rendeletének, hogy érvénnyel bírjon, egy miniszteri ellenjegyzésével kell ellátva lennie."

FRANCIAORSZÁG. Az „Avenir national" kérdőre vonja a francia kormányt, mit teend a keleti kérdésben, mely fenyegetőleg alakul a bolgár, szerb és montenegrói mozgalmak folytán.

„E mozgalmakat — ugymond az „Avenir" — Oroszország szítja, és zsákmányolja ki. Oroszország, mely fegyverrel, löszerekkel látja el a felkelést.

*) A román publicistica feladata saját méltósága érdekében tiltakozni a „civilizáló romanizmus" ily gyönyörűséges szeretlenkedése ellen. Részünkről nem hiszszük, hogy valódi nemes érzésű román akár a „Kárpátokon innen," akár a „Kárpátokon túl" csak egy is akad, a ki azt mondja, hogy: igei! ily vérszaga, ily nyílt lázadást felhívó jelző proclamációkkal (mert nem ezek ám az efféle) a román publicistica becsületét arathat és nemzetének hasznát szerez! S éppen mert magasabb véleményű vagyok a román nemzet méltóságáról, sőt biztos tudósításaink vannak, hogy az efféle sajnálatraméltó szélsőségek „túl a Kárpátokon" is a komolyabb hazafiak által méltó ellenszenvvel fogadtatnak, mi magyarok vegyük lehető hűdel vérről egyszerű tudomásul az egészet. Hát a istennek a magyar királyság területén sokkal boldogabb állapotban él a nép, hogysen a „Kárpátokon túl" virágzó népjólétet s szabadságot irigyelhetné, s ám nevezzen minket az a néhány ultra-román pennaforgató úr, „barbár"-nak, csak haladjunk mi a mivelődés s szabadság terén tovább. A „civilizáló romanizmus"-nak a „Reforma"-ban toporékoló hősei had vesztetessék idejüket azon téren, melyen magukat produkálják, a mely — ugylátszik — nem egyéb, mint az ököljog eszméinek bukásából áll. Hogy felelősek ne lennének, azt kívált a levelező ukrák névze, tagadjuk! Szerk.

KÜLFÖLD.

ANGOLORSZÁG. London, jul. 3. A „Globe" alaptalannak nyilvánítja a berlini „Börzen Ztg" azon állítását, hogy Francia- és Poroszország közt a schleswigi kérdésre nézve megállapodás jött volna létre, mely szerint Poroszország Düppelt és Alsent megtartaná.

FRANCIAORSZÁG. Az „Avenir national" kérdőre vonja a francia kormányt, mit teend a keleti kérdésben, mely fenyegetőleg alakul a bolgár, szerb és montenegrói mozgalmak folytán.

„E mozgalmakat — ugymond az „Avenir" — Oroszország szítja, és zsákmányolja ki. Oroszország, mely fegyverrel, löszerekkel látja el a felkelést.

*) A román publicistica feladata saját méltósága érdekében tiltakozni a „civilizáló romanizmus" ily gyönyörűséges szeretlenkedése ellen. Részünkről nem hiszszük, hogy valódi nemes érzésű román akár a „Kárpátokon innen," akár a „Kárpátokon túl" csak egy is akad, a ki azt mondja, hogy: igei! ily vérszaga, ily nyílt lázadást felhívó jelző proclamációkkal (mert nem ezek ám az efféle) a román publicistica becsületét arathat és nemzetének hasznát szerez! S éppen mert magasabb véleményű vagyok a román nemzet méltóságáról, sőt biztos tudósításaink vannak, hogy az efféle sajnálatraméltó szélsőségek „túl a Kárpátokon" is a komolyabb hazafiak által méltó ellenszenvvel fogadtatnak, mi magyarok vegyük lehető hűdel vérről egyszerű tudomásul az egészet. Hát a istennek a magyar királyság területén sokkal boldogabb állapotban él a nép, hogysen a „Kárpátokon túl" virágzó népjólétet s szabadságot irigyelhetné, s ám nevezzen minket az a néhány ultra-román pennaforgató úr, „barbár"-nak, csak haladjunk mi a mivelődés s szabadság terén tovább. A „civilizáló romanizmus"-nak a „Reforma"-ban toporékoló hősei had vesztetessék idejüket azon téren, melyen magukat produkálják, a mely — ugylátszik — nem egyéb, mint az ököljog eszméinek bukásából áll. Hogy felelősek ne lennének, azt kívált a levelező ukrák névze, tagadjuk! Szerk.

Oroszország keze mindenütt ott van, Oláhországban, a hol orosz fegyver-raktárakat fedeztek fel. Egy röpirat jelent meg: „Propagande russe en Orient" cím alatt, mely azt mondja, hogy Bulgária felkel, s ha az orosz segítséget igénybe veszi, az csak azért van, mert nincs egyéb, mibez folyamodjék, pedig jól tudja, mibe kerül az orosz védnöksége. Midőn két hóval ezelőtt a porosz és francia háboru kitörésén vala, mindent elkövettek a hazafiak, hogy a felkelés ki ne törjön, nehogy az orosz a zavart saját hasznára fordítsa. Most nyugodt a láthatár nyugaton, s a bolgárok azért kezdék meg a mozgalmat, mert remélték, hogy Franciaország és Anglia beavatkoznak. Ha nyugat lemond, akkor Oroszország fog bele, s ez kardcsapás nélkül ura lesz a helyzetnek.

„Mit szándékszik tenni a francia kormány — kérdi az „Avenir" — elnézi-e, hogy az orosz elfoglalja e tartományt, mely ugy szőlva Konstantinápolyt kapja. Mire való volt hát a krimi háboru?"

Páris, jul. 3. A törvényhozó testület tegnapi ülésében Roubert Picard és Simon szemrehányására válaszul. Tagadja, hogy a kormány nyomást gyakorolt volna. A császárság egyetlen gondja az volt, hogy a demáciát és a szabadságot valósítsa. A mit Picard az ország felelmetes nyugalmáról mondott, az csak az ellenzék feltevése. Az ország bizik. A mexikói expedíció csak egy fényes képen levő fekete pont. A hadseregre vonatkozó törvény nem jelent mást, mint hogy Franciaország a jólét közepén is kardmarkolatán tartja kezét. A bivatollos candidaturákat illetőleg a kormány kész lemondani, ha az ellenzék is megígéri, hogy minden eszlár igéretekről az adó leszállításra vonatkozólag, és minden szerencsétlen ábrándokról leteend. A beszédet tetszéssel fogadták a törvényhozótest tagjai.

A szultán fogadtatása Franciaországban, nevezetesen Párisban mesésen fényes volt. A kiszállás nem Marseilleben történt, mely pedig nagyságánál s Fikötője szépségénél fogva igenis alkalmas leendő ily ünnepélyes fogadtatásra, hanem Toulonban, hol többet lehet lődögni s egy koronás fő fogadtatásához méltó zajt könnyebben lehet ütni. A kikötőben Napoleon császár díszesóka állott rendelkezésre, melyet kivül még eddig senki sem használt. Párisba pont 4 órakor délután érkezett meg. A császár fényes kísérettel várta a lyoni pályaudvarban, honnan együtt kocsikáztak a Tuilériákba. A szultán európai (azaz francia) ruhát viselt, csak fején tartotta meg az elmaradhatatlan fezt. Arcza halvány, vonásai bágyadtak voltak, valószínűleg a meg nem szokott hosszú út fáradalmi következtében, élénk érdeklődése azonban minden iránt, mi körül történt, kirívóan élűt volt a korábbi koronás látogatók kimért közönyétől.

A nagy számmal összegyűlekezett vasárnapi közönség nagy lelkesedéssel fogadta keleti vendéget. A megérkezés után azonnal tisztelettel Eugénia császárnénál, s azután az elysée-i palotában szállt meg.

OLASZORSZÁG. Florenz, jul. 3. Az olasz parlamentben Bixio az osztrák olasz kereskedelmi szerződés iránt interpellálta a miniszteriumot; ő ugyanis tudni véli, hogy Ausztria és más hatalmasságokkal Olaszországra nézve hátrányos szerződést készülnék kötni. E mysticus interpellációra Ratazzi szintoly mysticus feleletében egy másik hatalmasságot említ, de meg nem nevezi, mely állítólag Ausztriát, Francia- és Poroszországot Olaszországra nézve hátrányos szerződés megkötésére igyekezett volna bírni, mi azonban nem sikerült.

Garibaldi következőleg választ a bolognai tanuló comitéjának, mely őt tiszteletbeli taggá választotta:

„Róma jól tudja, hogy én művetem nem fogom cserben hagyni. Mint a Janiculus öreg harcosa semmire sem vágyom inkább, mint oda visszamenni s résztvenni az olasz dicsőség és szentélyének felszabadításában. És ti, fiatal emberek, szintén jelen lesztok a megváltás elhatározó lakomáján, minthogy egész Olaszország szabadsága vagy rab-szolgasága körül forog a kérdés. Hálával fogadom a társaságok részéről rám ruházott tiszteletbeli címet, s maradok az egész életen át a ti Garibalditok."

Róma, jul. 1. 450 püspök a pápának, tökéletes engedelmességük bizonyossága gyanánt, egy feliratot nyújtott át, melyben kijelentik, hogy ők azt hiszik és tanítják, a mit a szent atya hisz és tanít. Köszönetet mondanak a pápának azon gondossággal, melyet az erkölcsi sértetlenség tartása, a féltelmes fondorkodások fékezése s a tévelygések megozafolása körül tanusít. A felirat azon óhajást is kifejezi, vajha a főpap szava a tévelygőket helyes útra vezérelné. A római pápaságot környező keresztény népek csodálatraméltó egyetértéséről szólván, örömet fejezi ki az általános concilium kihirdetése felett, melytől gazdag gyümölcsöket vár, s végtül azon végződik, hogy a fejedelmek és népek nem fogják megengedni, miszerint a pápa tekintélye és jogai félreismeressenek.

A pápa a száz olasz város küldöttségeinek következőleg felelt: Olaszországot mindig szeretted, de a valódi érdekhez képest reméli is, hogy azok, kik Olaszország sorsa felől intézkednek, az általános hazát az erkölcsi és vallási elpusztulástól megkíméldik.

NÉMETORSZÁG. Berlin, jul. 3. A „Prov. Corr." írja: hogy a porosz királyi család és a nép

mély részvételt viseltetik azon fejedelmi ház fájdalma iránt, melyhez Miksa császár és neje tartoznak. — Kívánja, hogy azon szellem lengje át a francia népet és jusson mindenütt érvényre, mely Napoleon császárnak július elsőjén mondott beszédéből szól. Ma a király Humbert herceget fogadta. A kormány az előbbi schleswig-holsteini hadsereg tiszteinek utólagos nyugdíjazása iránt törvényjavaslatot dolgozott ki, melyet a legközelebbi országgyűlés elé fog terjesztetni.

A „Kreuz Ztg" írja: „Ha Dánia a biztosítékot megtagadja és általános szavazatot követel, ez utóbbit nem fogja ellenezni, arra azonban gondja lesz, hogy a szavazás által kézzel foghatólag meg ne sértsenek a német érdekek. Poroszország azon kerületekre szorítja a szavazást, melyek kizárólag vagy legalább túlnyomólag dán lakossággal bírnak és pedig a bécsi béke 18. és 19. cikkelyének érvényesítése által, mely szerint a németek a egyes kerületekben öt évig tetszésük szerint dánokká vagy poroszokká lehetnek."

Hamburg, július 3. A „Corr." hannoverai tudósítója jelenti, hogy Waldersee hadsegéd vasárnap nyújtá át Mária exkirálynőnek a kormányzó levelét, melyben felkérte, hogy három nap alatt bagyja el az országot, vagy fogadja el a részére kijelölendő szolgáló személyzetet. A királyné az új szolgaszemélyzetet visszautasította és kijelenté, hogy csak férje parancsára változtathatja lakhelyét.

DÁNORSZÁG. Kopenhága, jul. 3. A folkelingben felirat indítványoztatott a királyhoz, melyben az mondatik, hogy Dánia jóllétének tekintetéből okvetlenül szükséges a prágai békekötést oly módon végrehajtani, hogy a dánok és németek új viszály elbintése nélkül egymástól valóban elválasztassanak. Csak ezáltal fog a barátság Dánia és Németország közt szilárd alapokra fektettni.

A „Situation" szerint Dániában népgyűlések tartatnak, melyek a kormánytól azt kívánják, hogy Düppel és Alsen visszaadását is követelje.

OROSZORSZÁG. A „Russische Corr." Oroszország béke- és igazságszeretetről biztosít, s hozzá teszi, hogy a czár csak a béke fenntartása kedvéért utazott Párisba. A szó közönséges értelmében vett szövetség nem jött ugyan létre a két kabinet közt, de a találkozás legalább azt eredményezte, hogy jövőben, ha a két kabinet érdekei elütnek is egymástól, igyekezni fognak politikájukat összeegyeztetni s nyílt, őszinte nyilatkozatok által minden összelitkozásnak elejét venni.

KÜLÖNFÉLÉK.

— B. József Lajos ö nmlga, Kolozs megye főispánja, körutját a megye felső kerületében is folytatván, mindenütt lelkesen fogadtatott. Bánffy-Hunyadon a kalotaszegi birtokosság üdvözlé, onnan Nagy-Almásra, a közszeretben álló gróf Csáky Györgyhöz ment, s onnan mult pénteken Egeresre, a megye 1861 alkotmányos főbírája Macskási Pálhoz érkezett, hol a megyei intelligencia és birtokosság számosabb köre fogadta és üdvözlölte. Ő nagyméltósága itten bizalmas érintkezésbe tette magát a jelenvolutakkal, a megyszervezés kérdése nézve közösen megvitatandó a helyzetet s feladatot; igen érdekes és hasznos értekezlet fejlődött ki, mely a Kolozsvárt jun. 2-dikán tartott értekezletével hasonló szellemben folyt, s melyet főispán ö nmlga kitűnő gyakorlati tapintattal vezetett óhajtott eredményéhez. Ő nmlga a candidatio kérdésében is nyilatkozott, kijelenté, hogy azt a főispán részéről nem annyira jognak, mint kötelességnek ismeri, melyet a közvéleménnyel egyetértésben óhajt teljesíteni. Azon szabadelvű értelmezés, s azon kiváló gyakorlati tapintat, melylyel hatáskörének felfogását a megye tagjainak felfogásával összhangzásba hozni kívánta, óhajtott egyetértést s teljes megnyugvást idézett elő, s örömmel számított arra, hogy Kolozs megye gyűlése, mely f. hó 22-dikére van kitűzve, ekép a legszebb egyetértésben folyand le. Értekezlet után a derék házigađa magyaros vendégszeretettel látta el a jelenvolutakat, s a számos terített asztalnál lelkes toasztok hangzottak fel, s vígan folyt a társalgás. Mire főispán ö nagyméltósága lelkes üdvözlések s éljenzések közt búcsút vett.

— Követválasztás. Alsó Fehér megye vingarédi kerületében — mint egy tegnap vett távirat tudatja velünk — a megvárt képviselői állásra a szavazás szombat, vasárnap és tegnap ment végbe. A pártok erős mérkőzését jelöli az, hogy Pappfalvi Constantinn kanonok alig 30 szavazattal többséggel lön képviselővé a másik jelölt, Hal-mágyi Sándor, ellenében.

— Kolozsvár városa kir. biztosa mult pénteken értekezletet tartott, a hol abban lön a megállapodás, hogy az 1861-diki képviselőség hivassék össze s a szervező rendelet sarkalatos pontjaira az szerkeszsen véleményez.

— Ns. Aranyosszék képviselő bizottmánya folyó hó 15-kén Felvinczen gyűlést fog tartani, mire az 1861-beli f. cz. bizottmányi tagok ezennel hirlapilag is meghívattak. Beldi Gergely. id. főkirálybíró.

— Küküllő megyében a tisztválasztás f. hó 9-re tüzetett ki.

— A marosvásárhelyi casino együletnek folyó év július hó 14-én délutáni 5 órakor közgyűlése tartatik.

Tordamegyében szintén megtartott az előleges értekezlet, s a megyei bizottság határozatának elfogadása és a tisztújítás végrehajtása mondatott ki, fenntartván azon jogot, hogy némely kérdésekre nézve felterjesztés útján adassék kifejezés a megye nézetének.

A Zemplénmegyei honvédek egyik képviselőjükkül Bernáth Albertet választották, s kérésük fel táviratilag; ki el is utazott körükből.

A „Magyar Polgár“ egy körrendelet-ről értesül, melyben a hatóságok két oláhországi emissariusra figyelmeztetnek. A bukaresti román comitő küldötte, hogy agitaljanak a románok közt a daco-romanismus ábrándos eszméjének érdekében.

Kimutatás a tordai kisegítő pénztáregylet forgalmáról 1860. októbertől kezdve; f. évi jun. végéig. Bevétel: 119 tag, 162 részvény után (5 frt.) 810 frt. Havi rendes és rendkívüli bevételek 5358 frt. 44 kr. Könyv díjakban 119 frt. Kamat-provisió és váltó díjakban 222 frt. 23 kr. Bélyeg díjakban 12 frt. 5 kr. 58 tag által visszafizetett kölcsön 5863 frt. Alapítók által irodai, építési, butorzási költségekre, könyvek s egyéb nyomtatványokra s kellékekre betéttett 551 frt. A bevételek összege 12935 frt. 72 kr. Kiadások: 94 váltó mellett kölcsön 11077 frt. Építésre, butorokra, nyomtatványokra, irodai kellékekre, s szolga fizetésre 680 frt. 58 kr. Bélyegre 12 frt. 5 kr. Betét visszafizetés 918 frt. Pénztár maradvék 248 frt. 9 kr. Tesznek együtt 12935 frt. 72 kr. Tordán június 30-án 1867. Székely Elek igazgató. Nagy Zsigmond jegyző. Harmath Kristóf pénztárnok.

Kossuth Lajosról a „Magyar Ujság“ következő nyilatkozatot közli: Szerkesztő úr! Olvasom a „Magyar Ujság“ 68-dik száma országgyűlési tudósításában, hogy a képviselőház június 21-diki ülésében a honvédség feletti vitások folyamán Papp Zsigmond képviselő ezeket mondotta: „1848-ban egy proclamatiónban Kossuth azt írta: „ha ti oláhok nem fogtok engedelmeskedni, és ha a fegyvert nyolcz nap alatt le nem teszitek, mint egy Isten van az égben, oly igaz, hogy — mint a vihar elsepri a gázt, úgy én titeket kiirtalak.“ Sokat rágalmaztak, sok dolgot fogtak reám életemben, sok holmit költöttek nevemben és felülem. Nem igen szoktam vele törődni. De a mit Papp Zsigmond úr az ország képviselői előtt reám fogott, azt nem szabad hallgatással tűnőm; mert annak személyesen meszsze tulvágó hordereje van. Olajat önthet a fajellenségeskedés hamvadó tűzére. Pedig elég átok fekszik szegény hazánkon, ez

egyed legalább nem kellene provocalni. — Kötelességemnek tartom tehát kinyilatkoztatni: hogy Papp Zsigmond képviselő úr nem jól van értesítve. Idézett állítása nem igaz. Én olyas proclamatiot sobasem irtam. Kérem a szerkesztő urat; legyen szives e nyilatkozatomnak lapjában helyet adni. Fogadja üdvözlétemet s nagyrabecsülésem kijelentését. Turin, június 27-kén, 1867. Kossuth Lajos.

A „Pesti Napló“-ban következő sorokat olvassuk: Batthyány Lajos tetemei. Egy hazánkfától következő sorokat vesszük: „Ő Felsége minden élő honfának amnestiát adott, az igazságnak ezen ünneplés elismerése kétségen túl kiterjeszkedik a holtakra. Azért, a mi eddig többszörös szorgalmazás dacára megtagadtatott, most már könnyen kivihető leszen; értjük az 1848. évi miniszterelnöknek, Batthyány Lajos grófnak ünneplés és a nemzethez illő eltakarítását. Hült tetemeit nehéz körülmények közt, és nem eléggé dicserhető lelkes hazafisággal kriptájokba fogadták a magyar nemzetnek századok óta változatlan hű napszámái, a pesti sz. ferencrendiek. Ugy hiszik, hogy ez által nemcsak az övezgységre jutott grófnak fog némi megnyugvást találni, hanem a nemzetnek is alkalom nyílik egyik elvérzett felkentje iránti hálaadóját lerohatni.“

A pesti hírlapirodalom körében nevezetes változások jönek köze. Urháy és Pálfi Albert, a „Hon“ legjobb dolgozótársai, most értjük miért léptek ki e lap szerkesztőségének köréből; ők „Esti lap“ cím alatt Deák-párti lapot szerkesztenek, melyet üdvözlünk, s mely ily kitűnő erővel bizonyára betöltendő helyét.

A küllői megyei honvédegylet tagjai D.-Szt.-Mártonban b. Bornemisza József elnökölte alatt gyűlést tartván, a pesti honvéd-közgyűlésre képviselőül Kinizsi István huszárszázadost választották meg. — A zala-szentgróti választókerületben Vukovics Sebők 1849-diki minisztert, szándékoznak megválasztani, ki a Deák-párthoz fog tartozni.

Wodianer Béla pestmegyei földbírtokos „maglódi“ előnével magyar nemesi rangra emeltetett.

Ő cs. kir. apost. Felsége f. hó 25-ől kelt legf. kézírata szerint a császári udvarnál levő királyi magyar miniszterre, gr. Festetics Györgyre, e minőségben a kir. magyar sz. István-rend kanzellárjának hivatalos teendőit legkegyelmesebben átruházni méltóztatott.

Az egyházi ünnepek ritkítására néz-

ve Spanyolország közelebb egységre lépett a pápával. E szerint amaz országban ezental egy ünnepek sem lesz második és harmadik napja, a hétköznapiakat pedig vasárnapra teszik át. — Csodálatos, hogy a haladás e tényére Spanyolország tette az első lépést.

Berzenczey Lászlótlól közelebből egy nemzetgazdasági érdekű, figyelemreméltó röpiratot olvasunk, melyet ajánlunk mindenfelé. Címe: „Emlékirat a fegyvergyártásnak Székelyföldön behozatala tárgyában.“ Nyomatott M. Váshelyt Inreh Sándornál. Ára 20 kr.

Naszódról vesszük a tudósítást, hogy azon rablóbanda — melynek betöréséről a napokban emlékeztünk — ártalmatlanná tette. Ugyanis üzbövetévé a 16 tagból álló rablócsapat Brosteni mellett Moldovában moldovai katonák, egyet-értőleg a Naszódvidékre rendelt fegyveres erővel, m. hó 29-kén megtámadták egy erdőben, közülök 8 elfogatott, egyet megölték, az elmenekült 7 közül is egyet a moldovai katonák, egyet a bukovi-nai őrsjárat elfogtak; hármat még üldöznek. Folyó hó 1-éig erdélyi területen egyetlen rablót se láttak. Egyébiránt Naszódvidékre nézve rablás és rabló-gyilkosság eseteire ki van hirdetve a rögtönbíró-ság.

Nyilatkozat. A „Kol. Közöny“ idei 75-dik számában azon kérdés merült fel: „hogy az erdélyi kölesönös jég- és tűzkármentő társulatnak függőben hagyott ügyeivel a jelen körülmények között már tovább mi lesz? ki felelős mind azokért, a mik addig történtek és ezután történhetnek? mit várhatnak a károsultak? Mind-ezekre tiszteltteljesen bátorodom a nagyközönség osztatlan érdeke iránti hálás hódolatból, a melyre 22 év alatt kitartó bizalmával megajándékozni kegyeskedett, a fent kitűzött kérdésekre most, a midőn szabályok korlátain kívül intézkedéseknek, megfelelő eredményei állanak előttünk — mint ez intézetnek a legnagyobb szorultságában végig helyt álló igazgatója — lehető tájékozás végett csak annyit felemlíteni: hogy

tekintve az eddigi irányt, melybe az érintett intézet lényegével nem egyezhetők bonyodalomba ejtett ügyei jöttek, és a kibontakozás bevégsére kitűzött módot, mely a kiindulástól kezdve fennforgott körülményei között a lehetetlenséggel előre láthatólag párosult és végtére: hogy nem csak ezen intézet összes tagjai által felvállalt kötelességből, hanem annak megfelelő becsület szempontjából is **eleget kell tenni**; mindezeket

és a helyzet komolyságát tekintve, szabályszerű kötelességemnek tartottam egy, a közérdeknek megfelelő, a egyszersmind a szabályok értelmével is egyezhető végleges elintézés módjáról szóló tervet, mint egyetlen még előre látható tényleges segítségzert, a m. kormányhoz jóváhagyás végett felterjeszteni, melynek mihamarabb elintézése folytán — az illetők kegyes támogatására mellett — remélhető: hogy ezen bonyolodott ügynek végleges kibontakozása mindenki-nek meglegedésére fog sikeressíttetni.

Ezzel pedig — ha Isten is úgy akarja — minden további kérdés megoldva leend. Illő tisztelettel levén alázaos szolgálja, Kulissek János.

UJPOSTA.

Páris, jul. 5. A „Patrie“ jelenti: Mexico átadása után a francia követség onnan elutazott és Vera Cruzba érkezett, hol hajóra fog szállni, miután a francia államalattvalókat egy idegen lobogó védelme alá állítja. — A szultán tíz napra Angliába utazik.

Páris, jul. 6. A senatus tegnapi ülésében az elnök a ház élénk helyeslése között kifejezi az általános felindulást a mexicói császár meggyilkolása miatt.

Az „Etendard“ ezeket mondja: A Mexikóban levő francia követség a francia érdekek képviseletét azonnal az amerikai konzulra ruházta. Az összes európai hatalmak visszahívták képviselőiket Mexikóból. Az Egyesült Államok elhatározták, hogy Juarezhez nem fognak képviselőt küldeni. Az olasz és portugali udvarok udvari gyászt rendeltek el Miksa mexikói császárárt.

Stockholm, jul. 5. A király jul. 9-kén Vichybe utazik. A hadügyminiszter elbocsátottat. Miksa császárárt háromheti udvari gyász rendeltetett el. A volt hadügyminiszter utódja Abelin vezér-örnag.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Július 5-én: 5% Metaliques 100 frt 60.—, 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 69.80. Kamat 61.80. 1860. Kölcsön 89.—. Bankrészevény 714.—. Hitelintézet részvény 200 frt 190.80. London 10 ft. 100 frt 23 1/4 kr 125.75. Ezüst 122.75. Cs. királyi arany 5.95.

Július 5-én: Földtehermentési kötvény Magyarországi 70.5% Erdélyi 67.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Nro 213. 1867. polg.

Hirdetmény.

(232)

(1—3)

a földtehermentesítési kárpótlási tőkék kirendelése tárgyában.

Zarandmegyei polgári Törvényszéke részéről a földtehermentesítési országos bizottságtól átkerkezett jogérvényes alább a kimutatásban megnevezett sz. alatt költ felszámítási határozat folytán, az alábbi kimutatásban kijelölt vételjogosultaknak, ugyan ottan megnevezett urbéri va gyonára és a dözma kárpótlásra nézve a kárpótlási tőkék kirendelésének teljesítése végetti eljárás ezennel megnyitattik. Erre nézve hirdetményi határidőül f. évi **augustus havának 8-kán**, tárgyalási hatánapul pedig f. évi **október 11 és 12-kén** oly megjegyzéssel tüztetik ki, hogy a hirdetményi határidő elmulasztása, és a tárgyalási hatánapról elmaradás ellen, az előbbi állapotban visszahelyezés meg nem engedhető.

Ehez képest felszólítanak:

1-ör: Azok, kik az elősorolt kármentesítési jóságok vagy jogokai igényeket az 1853-ik évi május 29-én kelt nyiltparancs főbírod. törvénylap 100 sz. a. engedélyéhez képest az 1854 augustus végével lejárt egy évi határidő alatt bíróság érvényesítették, hogy az iránt magokat igazolják.

2-ör: Azokat, kiket az idézett nyiltparancs engedélyéhez képest a visszaváltási jog érvényesítése végett még hosszabb határidő illet, hogy ezen igényt okiratokkal támogatva jelentsék be, vagy magokat a per megírátása iránt igazolják.

3-ör: Azok, kik a kárpótlási tőkére, vagy annak kamataira igényt, más jogozimból támasztanak, hogy ebbéli jogaitok érvényesítsék.

4-er: Azon hitelezők, kik követeléseiknek 1856 évi március 1-je előtt eszközölt betáblázása folytán a kármentesített jóságra elsőbbségi jogokat nyertek, és a kárpótlási tőkéből kielégítéshez igényt akarnak formálni, ezen igényt jelentsék be; megjegyezve, miszerint ebbéli igazolásuknak és bejelentésüknek a fentebb kitűzött hirdetményi határidő alatt, a bejelentő és minden esetrei hitelesített felhatalmazvánnyal ellátandó képviselőjének vezeték és kereszt neveik, és lakhelyök pontos feladása mellett, annál bizonyosabban szükség megtörténni, mivel ellenkező esetben mind ezen személyek a kárpótlási tőke kirendelése iránti tárgyalásból ki fognak rekesztetni, s az 1. 2. 3-ik pontok alatt kijelöltetnek, csupán az tartatik föl, hogy netaláni jogaitok csak az ellen érvényesülhessék, kinek a kárpótlási tőke, s kamatai huzásárai a tőke kirendelése iránti tárgyalásnál elismertetett.

Végre azok, kik a fentebb meghatározott igazolásokat, vagy bejelentéseket a hirdetményi határidő alatt benyújtandották, ezennel felhivatnak, hogy a kárpótlási tőke kirendelése végetti tárgyalásra, a fent kitűzött tárgyalási hatánapon ezen bíróság előtt személyesen vagy törvényes meghatalmazottjaik által, annál bizonyosabban jelenjenek meg, mivel különben úgy fognak tekinteni, mintha semmi igazolást, vagy bejelentést nem nyújtottak volna be. Együttal értesítetnek az illetők, hogy a fennmilitett tárgyaláskor a földadóra nézve ideiglenileg felállított országos bizottság által netalán utólagosan kitisztázott tőkére is figyelem fog fordítatni, és hogy mind azon hitelezők, kik bejelentéseket elmulasztottak, minden ebbéli igényüket a fenn említett császári nyiltparancs 25-ik §-a 4-ik szakában elősorolt megszorítások mellett elvesztendik.

A hirdetményi határidő alatt beérkezett igazolások és bejelentések, ugy szinte a lejárt vagy történt felmondható adósságoknak, a kárpótlási tőkére utalása iránti kérvények a hivatalos órák alatt az irodában megtekinthetők lesznek.

Folyó szám.	Neve a kárpótlásra jogosítottak.	Megye, szolgabírói-járás.	Község.	Kárpótlás tárgya.	Tőke összeg p. pénzben. ft. kr.	Kamat-hátralék p. ft. kr.	Kamatkozás kezdete.	Felszámítási határozott kelte és száma.	A hirdetmény száma.
1	Ribiczey Amália sz. Keresztes Polixéna és K. János	Zarandmegye Körösbánya	Ribicze.	dözma végl. urbéri kárpótl. 8 urbéri állomány	34 81 99 48 1/2	13 52 4 53	1866 novemb. 1-jén	Az 1866 sept. 22. 16655 és 5907.	213 303
2	Papp László és Papp Dániel	Zarandmegye Brád	Zdráptz.	9 urbéri állomány dözma	1360 37 1/2 36 —	1247 13 3/4 14 37 1/2	1866 novemb. 1-jén	m. é. oktob. 1-n 3346.— 1857. dto 17.194.	286 287
3	Zsombori László és Kristyori Lajos	dto.	Zdráptz.	1 urbéri állomány többit.	135 52 1/2	124 33	dto	1866 oktob. 1-n 3595.— 1857.	288
4	Kardos Ferencné született Zornya Borbára.	Zarandmegye Körösbánya	Ribicze.	8 urb. állomány bel. intéz. kedés.	385	6 353 — 1/2	dto	1866 sept. 22-én 3220.— 1857.	289

Zarandmegyei polgári Törvényszékének, Körösbányán, június hó 5-én, 1867. tartott üléséből.

Sz. 447. 1867. eln.

(234)

(1—1)

(235)

(1—3)

Hirdetmény.

Ezennel köztudomásra juttatik: miszerint a felséges királyi Főkörmányszék elnökségének folyó év június hava 10-én 2190 elnöki sz. alatt kelt magas meghagyása következtében **Naszód vidéke területén** előforduló rablás és rablógylókossági bűntények megbüntetésé végett a **rögtöntörvény** behozatala elrendeltetett. Ennélfogva mátol számítva ezen vidék területén előforduló rabló és rablógylókossági esetek az oszt. bünt. pert. 19-ik fejezetében megirt rögtön törvényről szóló szabályok szerint fognak tárgyalatni, és halálal büntettetni.

A vidék elnökségétől. Naszód, július 1-jén, 1867.

Az igazgató első alkapitány: Lucchy.

Tisztelettel jelentem a t. cz. közönségnek, hogy a nagy-kaszármával átellenben 404. sz. házánál levő árnyhelyemen a legjobb és valóságos

székely túró

kapható jutányos áron.

Sárközi Károly.

Nyomatott az év. ref. főtanoda betűvel (Bel-farkasutoza 74 sz.)

(236)

(1—3)

(223)

(2—3)

Egy jó családból való, irás és számtanban jártas ifjú, kedvező feltételek mellett, **mint tanuló** Cziriák Samunál helyet nyerhet.

(227)

(2—3)

ELADÓ

FEJŐS BIVAL

hidelvén, nagyutca 307. sz. a. házánál.

Nemes Dobokamegye Gyula nevezetti községében Kolozsvártól két és fél óra távolságra egy lakházzal s gazdasági épületekkel ellátott terjedelmes belső telek, a hozzá tartozó mintegy 300 boldnyi szántó, kaszáló helyekből álló birtok f. e Szent-Mibály napon kezdve több évekre bére kiadó. Értekezni lehet iránta ügyvéd Erdélyi Samuelnél Kolozsvárt személynél, útczában 487 száma házánál személyesen, vagy bérmentes levél által.